ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΠΡΟΝΟΙᾼ

ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΕΤΟΣ Θ'. ΤΟΜΟΣ Ι'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 2 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1919. ΑΡΙΘ. 215

Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ

Ἐν Λονδίνῳ συνεστήθη ἐπ' ἐσχάτων Σωματεῖον ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον, δι' ἐπιστολῆς δ' αὐτοῦ πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην, διαβιβάζον τὴν κατωτέρω πρὸς τοὺς Ἕλληνας διδασκάλους ἐπιστολὴν καὶ τὴν μετ' αὐτὴν συνδημοσιευομένην ἔκθεσιν τοῦ σκοποῦ τῆς Ἑνώσεως, παρακαλεῖ αὐτὸν ὅπως, «ὡς μὴ διατελοῦν ἐν ἀμέσῳ ἐπαφῇ μετ' ὀργανώσεώς τινος τῶν ἐν Ἑλλάδι διδασκάλων ὁμοίας πρὸς τὴν ἐν Λονδίνῳ», καταστήσῃ τὰ τοῦ σκοποῦ τῆς Ἑνώσεως γνωστὰ εἰς τοὺς ἐξ αὐτῶν «ἔχοντας τοὺς αὐτοὺς σκοποὺς καὶ τὰς αὐτὰς προθέσεις».

Πρὸς τοὺς ἐν Ἑλλάδι συναδέλφους ἡμῶν

Ἡμεῖς, ἀντιπρόσωποι τῆς Χριστιανικῆς Ἑνώσεως τῶν Διδασκάλων, συνελθόντες εἰς ἐτησίαν Συνέλευσιν, ἐπιθυμοῦμεν νὰ τείνωμεν χεῖρα συναδελφότητος εἰς τοὺς ἐν Ἑλλάδι συναδέλφους.

Ἀναγνωρίζομεν τὴν εὐθύνην ἡμῶν ἀπέναντι τοῦ μέλλοντος καὶ τὴν ἐπίδρασιν ἡμῶν ἐπὶ τῶν ἐπερχομένων γενεῶν. Πιστεύομεν, ὅτι τὸ πνεῦμα τῆς ἀδελφοσύνης δὲν δύναται νὰ καθορίζηται ὑπὸ τῶν στενῶν ὁρίων ἑνὸς ἔθνους καὶ πρέπει νὰ εὐρυνθῇ οὕτως, ὥστε νὰ περιλάβῃ ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Διὸ καὶ ὑποχρεοῦμεν ἡμᾶς αὐτοὺς νὰ ἀσκήσωμεν τὰς ἐμπεπιστευμένας ἡμῖν νεαρὰς ὑπάρξεις οὕτως, ὥστε, ἐφ᾽ ὅσον ἐξαρτᾶται ἐξ ἡμῶν, ἅπασαι αἱ δυνάμεις τῆς ἀγωγῆς νὰ τείνωσιν εἰς τὸ νὰ γενικεύσωσι τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο τῆς συνεργασίας μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐθνῶν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ὅπερ μόνον δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐπιτυχίαν μιᾶς παγκοσμίου Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Ἡ ἐλπὶς τῆς ἐπιτυχίας ἡμῶν ἔγκειται ἐν τῇ πεποιθήσει ἡμῶν, ὅτι οἱ διδάσκαλοι καὶ ἄλλων χωρῶν θέλουσι καταβάλει τὰς προσπαθείας των πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ ἐν τῷ ἰδίῳ πνεύματι.

Ὁ Πρόεδρος A. A. David, οἱ Ἀντιπρόεδροι M. H. Wood, W. Temple, ἡ Γραμματεὺς Fanny Street.

Ὁ σκοπὸς τῆς Χριστιανικῆς Ἑνώσεως τῶν Διδασκάλων.

Ἡ ἐκπαίδευσις ἔχει νὰ παίξῃ οὐσιώδη ρόλον πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ χριστιανικοῦ ἰδεώδους ἐν τῇ κοινωνικῇ καὶ τῇ διεθνεῖ ζωῇ. Τῷ ὄντι, ἡ ἐλαττωματικὴ ἐκπαίδευσις εἶνε ἐκείνη, ἥτις δέον κυρίως νὰ θεωρηθῇ ὑπεύθυνος ἐν τῇ ἀντικοινωνικῇ, τῇ ἀντιχριστιανικῇ τάσει, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν πηγὴν τόσων δυσκόλων προβλημάτων ἐν τῇ ζωῇ τῆς Κοινωνίας.

Οἱ διδάσκαλοι ἀνεγνώρισαν πάντοτε τὸ μέγεθος τοῦ ἔργου των καὶ τὰς εὐθύνας, ἃς συνεπάγεται τοῦτο, σήμερον δὲ ὑποφώσκει ἡ ἐλπίς, ὅτι ἡ σπουδαιότης τῆς χριστιανικῆς ἐκπαιδεύσεως εἶνε δυνατὸν νὰ ἐκτιμηθῇ εὐρέως παρὰ τοῦ Ἔθνους.

Πάντες ἔχομεν συνείδησιν τῶν δυσχερειῶν καὶ τῶν ἐλλείψεων τοῦ ἐν τῷ παρελθόντι ἐκπαιδευτικοῦ ἡμῶν συστήματος, εἰ καὶ δὲν εἴμεθα πάντοτε σύμφωνοι ὡς πρὸς τὰς τροποποιήσεις, αἵτινες εἶνε ἀπαραίτητοι διὰ τὸ μέλλον. Ἐν τούτοις εἶνε πρόδηλον, ὅτι, ἐν τῇ ἐπερχομένῃ γενεᾷ, θὰ ληφθῇ γενικωτέρα, ἢ ὅσον ἐν τῷ παρελθόντι, πρόνοια περὶ ἐκπαιδεύσεως καὶ θὰ παρουσιασθῇ μείζων εὐκαιρία πρὸς ἐκπαιδευτικὰς δοκιμάς, καλὰς ἢ οὔ.

Πλεῖστοι διδάσκαλοι, ρίπτοντες βλέμμα ἐπὶ τοῦ κόσμου τῆς σήμερον, σχηματίζουσι τὴν ἰδέαν, ὅτι θεμελιώδεις ἀνάγκαι ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει εἶνε ἡ ἀναγνώρισις τοῦ πνευματικοῦ χαρακτῆρος τῆς ὅλης μεθόδου καὶ ἡ πλήρης ἐν αὐτῇ διείσδυσις τοῦ χριστιανικοῦ ἰδεώδους. Ἐπιβάλλεται ἡμῖν οὐ μόνον νὰ καταστήσωμεν τὴν διδασκαλίαν τῶν

θρησκευτικῶν πραγματικώτερον χριστιανικὴν παρ' ὅσον ἐγένετο ἐν τῷ παρελθόντι, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ κάμνωμεν, ὡς μέχρι τοῦδε, διάκρισιν μεταξὺ ἱερῶν καὶ κοσμικῶν ζητημάτων.

Πρώτη συνέπεια τῆς ἀντιλήψεως τῆς ἀπόψεως ταύτης τῆς ἐκπαιδεύσεως εἶνε ἡ συνείδησις τῆς πνευματικῆς ἡμῶν ἀνεπαρκείας ἀπέναντι τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ ἔργου ἡμῶν. Ἡ ἀληθὴς ἐργασία τοῦ διδασκάλου ἔγκειται εἰς τὸ νὰ ἐμφυσήσῃ εἰς τὸ παιδίον ἀφθονωτέραν ζωήν. Ἀλλὰ τοῦτο συνεπάγεται τρομερὰν ἀπαίτησιν ἐπ' αὐτῆς τῆς ζωῆς τοῦ διδασκάλου, τῆς τε διανοητικῆς καὶ τῆς πνευματικῆς, καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν πεῖραν τοῦ διδάσκειν καὶ τῶν ἄλλων μορφῶν τῆς ἐργασίας, γνωρίζει καλῶς, ὅτι τὸ διδάσκειν εἶνε ἡ ἀπαιτητικωτέρα πασῶν. Ἀπὸ τοῦ σημείου, καθ' ὃ ἡ ἐργασία τοῦ διδασκάλου καθίσταται πραγματικῶς ζῶσα καὶ ζωογόνος, οὐχὶ τόσον δι' ἀμέσου διδασκαλίας, ὅσον δι' ἐμμέσου ὑποβολῆς καὶ ἀνεπαισθήτου ἐπιδράσεως, πᾶσα σκέψις καὶ πρᾶξις αὐτοῦ ὁμιλεῖ ἐπὶ τῶν ἑαυτοῦ μαθητῶν, καὶ οὐχὶ ἁπλῶς μόνον πᾶν ὅ,τι συμβαίνει ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτῶν. Ἀναμόχλευσις λοιπὸν τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ διδασκάλου καὶ ἀφιέρωσις ὁλοκλήρου τῆς προσωπικότητος αὐτοῦ εἰς ἐξυπηρέτησιν τῶν παιδίων, ἰδοὺ ἡ πρώτη ἄποψις πάσης ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως. Ἀλλ' ἡ ἀναμόχλευσις αὕτη τῆς πνευματικῆς ζωῆς εἶνε ἀδύνατον νὰ ἔχῃ ἀρχὴν καὶ ἀποτελέσματα μεμονωμένως. Ἔχομεν ἀνάγκην νὰ ἐρευνήσωμεν τὴν σημασίαν τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς εἰς τὸν βίον καὶ τὴν ἀγωγήν, ἐν συναδελφικότητι μετ' ἄλλων, οἵτινες ἀνέλαβον τὸ μέγα αὐτὸ ἔργον. Ἐπὶ πλέον οἱ διδάσκαλοι διετέλεσαν ἐπὶ μακρὸν κεχωρισμένοι εἰς διαφόρους ὁμάδας, ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῆς Σχολῆς, ἐν ᾗ εἰργάζοντο, καὶ διῃρημένοι εἰς διαφόρους θρησκευτικὰς ὀνομασίας. Οὐδαμῶς ἄπορον, ὅτι ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας κατ' ἀνάγκην θὰ ἀπετύγχανον νὰ ἐκπαιδεύσωσιν Ἔθνος ἡνωμένον.

Ἡ Χριστιανικὴ Ἕνωσις τῶν Διδασκάλων συνεπήχθη ἀκριβῶς, ὅπως ἀνταποκριθῇ πρὸς τὰς ἀνάγκας καὶ τὰς δυσχερείας ταύτας. Ζητεῖ νὰ συναγάγῃ τοὺς διδασκάλους καὶ τοὺς κοινωνικοὺς ἐργάτας ὅλων τῶν ἀποχρώσεων καὶ ὅλων τῶν ὀνομασιῶν, ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, εἰς συναδέλφωσιν προσευχῆς καὶ προσπαθείας. Στηρίζεται ἐπὶ τῆς πίστεως, ὅτι τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου εἶνε μέρος ἑνὸς μεγάλου ὅλου· οἱ λειτουργοὶ τῆς θρησκείας, οἱ κοινωνικοὶ ἐργάται, οἱ ἐπὶ τῆς παιδείας

Κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι καὶ αἱ Ἀρχαί, ὀφείλουσι νὰ μοχθῶσιν ὑπὲρ τοῦ χριστιανικοῦ ἰδεώδους ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ ἀτομικοῦ χαρακτῆρος καὶ τῇ τελειοποιήσει τῆς κοινωνικῆς τάξεως. Ἐν τῇ συνεκτικῇ ταύτῃ συναδελφώσει ἅπαντα τὰ μέλη συνέρχονται ἐπὶ τὸ αὐτό, ἵνα προσκομίσωσι πᾶν ὅ,τι ἔχουσι, καὶ νὰ ἐκτιμήσωσι τὴν συνεισφορὰν τῶν συναδέλφων των. Διὸ καὶ ἡ Ἕνωσις εἶνε κοινὴ εἰς ὅλας τὰς ὀνομασίας καὶ οὐδεμίαν τούτων ἀποκλείει. Ἡ μέθοδος αὐτῆς ἀποσκοπεῖ νὰ συγκεντρώσῃ μᾶλλον ἢ νὰ ἀποκλείσῃ τὴν ποικιλίαν τῆς πείρας καὶ τῶν ἰδεῶν, αἵτινες εἶνε ἀπαραίτητοι πρὸς τελείαν κατανόησιν τῆς ζωῆς.

Πιστεύομεν, ὅτι μόνον ἐν τοιαύτῃ συναδελφωσύνῃ ἔσται ἡμῖν δυνατὸν νὰ ἐννοήσωμεν τὸ πλήρωμα τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς εἰς τὰ προβλήματα ἡμῶν τὰ κοινωνικά, διεθνῆ καὶ ἱεραποστολικά, καὶ ὅτι μόνον ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ταύτῃ θὰ ἐξευρεθῇ ἡ λύσις τῶν προκειμένων ἡμῖν δυσχερειῶν.

Ὁ σκοπὸς λοιπὸν τῆς Χριστιανικῆς Ἑνώσεως τῶν Διδασκάλων εἶνε τριπλοῦς:

1) Νὰ ἑνώσῃ τοὺς διδασκάλους καὶ τοὺς κοινωνικοὺς ἐργάτας ὅλων τῶν ἀποχρώσεων καὶ ὅλων τῶν ὀνομασιῶν, ἄνδρας καὶ γυναῖκας, αἵτινες τὴν πνευματικὴν ἀντίληψιν τῆς ἐκπαιδεύσεως θεωροῦσι θεμελιώδη, πιστεύοντες, ὅτι ἡ πνευματικότης εἶνε μᾶλλον τὸ θεμέλιον καὶ ἡ βάσις τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ἢ ἡ κορυφὴ καὶ τὸ τελικὸν κατάντημα αὐτῆς.

2) Νὰ ζητήσῃ διὰ τῆς συναδελφώσεως διαυγεστέραν κατανόησιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως.

3) Νὰ συντελέσῃ διὰ τῆς χριστιανικῆς μορφώσεως εἰς τὴν ἐπίλυσιν κοινωνικῶν, διεθνῶν καὶ ἱεραποστολικῶν προβλημάτων.

Αἱ δὲ μέθοδοι, ἃς προτείνει, εἶνε κυρίως:

1) Ἡ συγκρότησις γενικῶν καὶ κατὰ τόπους Συνελεύσεων πρὸς συζήτησιν τῶν προβλημάτων τούτων, σύγκρισιν τῶν μεθόδων καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν, ἐνίσχυσιν τῆς προθέσεως καὶ ἀνανέωσιν τῆς ἐμπνεύσεως.

Ἡ κατὰ τόπους σύστασις Παραρτημάτων πρὸς προαγωγὴν τῆς συναδελφώσεως καὶ τῆς συνεργασίας μεταξὺ τῶν διδασκάλων ὅλων τῶν ἀποχρώσεων καὶ τῶν ἄλλων κοινωνικῶν ἐργατῶν. Τὰ τοιαῦτα Παραρτήματα θὰ δύνανται νὰ διοργανῶσι συνδιαλέξεις καὶ ἀναγνωστικὰς

συναθροίσεις, ἡμέρας ἀναπαύσεως καὶ περισυλλογῆς, συγκεντρώσεις πρὸς κοινὴν προσευχήν, πρακτικὰς ἐκπαιδευτικὰς δοκιμάς, καὶ νὰ προβαίνωσιν εἰς πᾶσαν ἄλλην ἐνέργειαν, πληροῦσαν τὸν σκοπὸν τῆς Ἑνώσεως καὶ ἐξυπηρετοῦσαν τὰ μέλη τοῦ Παραρτήματος.

3) Ἡ ἐπίσκεψις καὶ ἡ ἀλληλογραφία μεταξὺ τῶν Παραρτημάτων καὶ ἡ κυκλοφορία τοῦ εἰδικοῦ περιοδικοῦ «Τετράμηνος Ἐφημερίς», ὡς μέσου συνδετικοῦ ὁλοκλήρου τῆς Ἑνώσεως.

4) Ὁ καταρτισμὸς ἐπιτροπῶν, ἐξ εἰδικῶν ἐφ' ὅλων τῶν ζητημάτων, ἵνα συσκέπτωνται περὶ τῶν σπουδαιοτέρων δυσχερειῶν τῶν διδασκάλων καὶ περὶ τοῦ καλλιτέρου τρόπου τοῦ νὰ ἀντιμετωπίσωσιν αὐτάς. Ἐπὶ τοῦ παρόντος συνεστήθη τοιαύτη ἐπιτροπή, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Αἰδεσ. A. A. David, D. D., Διευθυντοῦ τοῦ Rugby, ὅπως ἀσχοληθῇ ἐπὶ τῶν προβλημάτων τῆς χριστιανικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἡ Χριστιανικὴ Ἕνωσις τῶν Διδασκάλων συνεστήθη τῇ ὑποστηρίξει τῆς Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος τῶν Νέων καὶ Χ. Α. τῶν Νεανίδων (Y. M. C. A. καὶ Y. W. C. A.). Τοῦτο σημαίνει, ὅτι μέλη τῆς Ἑνώσεως δύνανται, ἂν θέλωσι, νὰ γίνωσι μέλη τῶν δύο Ἀδελφοτήτων, καὶ τἀνάπαλιν, ἀλλὰ γενικῶς, αἱ μεταξὺ αὐτῶν σχέσεις εἶνε μᾶλλον σχέσεις Σωματείων παρὰ ἀτόμων καὶ ἐκδηλοῦνται ἐν τῇ συμπράξει τῶν Παραρτημάτων ἐπὶ τοπικῶν ζητημάτων, χαραχτῆρος ἰδίᾳ ἐκπαιδευτικοῦ.

Ἡ Ἕνωσις συνεργάζεται ἐπίσης στενῶς μετὰ τῆς Φοιτητικῆς Χριστιανικῆς Κινήσεως (Student Christian Movement) καὶ ὅσοι ἐγνώρισαν τὴν Κίνησιν ταύτην ἐν τῷ Σχολείῳ θὰ ἀναγνωρίσωσιν ἀναμφιβόλως, ὅτι εἶνε οἰκεία πρὸς τὴν Ἕνωσιν κατά τε τὸ πνεῦμα καὶ τὰς μεθόδους.

Πολλοὶ νέοι διδάσκαλοι, ἐγκαταλείποντες τὸ Σχολεῖον, καταβάλλονται ἐν τῇ συγκρούσει τῶν ἰδεωδῶν των πρὸς τὰς πραγματικὰς συνθήκας τοῦ ἔργου των καὶ αἰσθάνονται βαθέως τὴν ἀπώλειαν τῶν συναδέλφων, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων τὰ ἰδεώδη ταῦτα ἀνεπτύχθησαν. Ἡ Ἕνωσις τῶν Διδασκάλων προσφέρει εἰς αὐτοὺς τὴν αὐτὴν συναναστροφὴν μετὰ τῶν συνεργατῶν των καὶ οὐχὶ μόνον μεταξὺ τῶν ὁμοιοβάθμων των, ἀλλὰ καὶ μετ' ἄλλων, οὓς ἡ πολυετὴς πεῖρα ἐβοήθησε νὰ καθορίσωσι σαφέστερον τὰ ἰδεώδη των περὶ τῆς σημασίας τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ τοῦ ἀγωνιζομένου τούτου κόσμου.

Μέλη τῆς Χριστιανικῆς Ἑνώσεως τῶν Διδασκάλων δύνανται ἐλευθέρως νὰ γίνωσι πάντες οἱ διδάσκαλοι καί οἱ κοινωνικοὶ ἐργάται, οἱ ἀπ᾽ εὐθείας ἐνδιαφερόμενοι περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως, οἱ συμπαθοῦντες πρὸς τοὺς σκοποὺς τῆς Ἑνώσεως. Ὡσαύτως δύνανται νὰ γίνωσιν Ἑταῖροι ἕτεροι κοινωνικοὶ ἐργάται, οἱ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως Κυβ. Ὑπάλληλοι, μέλη Σωματείων καὶ Συλλόγων, Κληρικοί, Ἱερεῖς καὶ Ἱεραπόστολοι, διδάσκαλοι Κυριακῶν Σχολείων, γονεῖς καὶ πάντες οἱ συμπαθοῦντες πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῆς.

Τὸ ἐλάχιστον ὅριον τῆς ἐγγραφῆς εἶνε μία λίρα κατ᾽ ἔτος διὰ τὰ μέλη, καὶ $^2/_6$ κατ᾽ ἔτος διὰ τοὺς Ἑταίρους, ἀλλ᾽ οὐδὲν τῶν ποσῶν τούτων εἶνε ἐπαρκὲς διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἑνώσεως, οὗ ἕνεκα εὐρυτέρα συνδρομή, εἰ δυνατὸν, θὰ ἦτο εὐκταία. Πρόσθετος μία λίρα ἀπαιτεῖται διὰ τὸ περιοδικὸν καὶ τὰ ταχυδρομικὰ τέλη.

Τὰ μέλη καὶ οἱ Ἑταῖροι δύνανται νὰ ἐγγράφωνται εἰς τὰ κατὰ τόπους Παραρτήματα τὰ ἤδη ὑφιστάμενα ἢ εἰς τὴν κεντρικὴν ὀργάνωσιν. Ἐὰν προτιμῶσι τὸ δεύτερον, ἢ ἐπιθυμῶσι νὰ συστήσωσι νέον Παράρτημα, ὀφείλουσι νὰ γράψωσιν εἰς τὴν Γραμματείαν τοῦ Κέντρου.

Ἡ σύστασις νέων ἢ ἡ ἀναζωογόνησις παραρτημάτων διαλυθέντων εἶνε ἐπείγουσα ἀνάγκη, καὶ οἱ διδάσκαλοι, οἵτινες εὑρίσκονται ἤδη ἐν ἐπικοινωνίᾳ μετὰ τῶν Y. M. C. A. καὶ Y. W. C. A., ἢ τῆς Φοιτητικῆς Χριστιανικῆς κινήσεως θὰ ἔκαμνον πολύτιμον ἐργασίαν, συνεργαζόμενοι μετὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Συλλόγου, διοργανοῦντες νέα παραρτήματα καὶ ἐπεξεργαζόμενοι ἐν αὐτοῖς νέας μεθόδους πρὸς ἐκδήλωσιν τῶν σκοπῶν τῆς Ἑνώσεως.

Ὁ Πρόεδρος A. A. David. Οἱ ἀντιπρόεδροι W. Temple, M. H. Wood. Ἡ Γραμματεὺς Miss F. Street, M. A. Ἡ βοηθὸς Γραμματεὺς Miss J. W. Drury B A.

Τηλεγράφ.
Techristu Westcent, London

Διεύθυνσις
16 Russel square
W. C. I.

Τηλέφ. Μουσεῖον 2251

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΤΗΣ Ι΄ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

[4 Αὐγούστου]

Παρουσιάζονται εἰς τὸν βίον μας πολλαὶ περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας νομίζομεν, ὅτι ἠμποροῦμεν νὰ καυχώμεθα: οἰκογενειακὴ φήμη, εὐγενὴς καταγωγή, κοινωνικὴ θέσις, οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία, σωματικὴ ἢ πνευματικὴ δύναμις, ἐν γένει πᾶσαι αἱ ἐπιτυχίαι εἰς τὸν βίον μας ἠμποροῦν νὰ θεωρηθοῦν ἀπὸ ἡμᾶς ὡς τόσαι εὐκαιρίαι, διὰ τὰς ὁποίας νὰ καυχηθῶμεν. Ἂς μὴ τὸ ἀποκρύψωμεν· αἱ λαμπηδόνες τοῦ κόσμου πάντοτε μᾶς κολακεύουν, ὅταν κρίνωμεν καὶ διὰ τὸν ἑαυτόν μας καὶ διὰ τοὺς ἄλλους. Ἄνθρωπος δέ, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον θὰ ἀπέκρυπτε προσόν τι τὸ ὁποῖον ἔχει, ἀλλὰ καὶ θὰ ἔκαμνε φανερὰν μίαν ταπεινωτικήν του κατάστασιν, καὶ θὰ ἐκαυχᾶτο μάλιστα δι᾽ αὐτήν, ἀσφαλῶς αὐτὸς θὰ ἐχαρακτηρίζετο τοὐλάχιστον ὡς μωρός.

Καὶ ὅμως· ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ περισσότερον ἀπὸ ὅλους ὁ μακάριος Ἀπόστολος Παῦλος, ὅστις περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον ἐμόχθησε διὰ τὴν Θρησκείαν τοῦ Ἐσταυρωμένου, παρουσιάζουν σοβαρὰν ἀντίθεσιν ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ σκέπτεσθαι. Τὴν ἀντίθεσιν αὐτὴν ἐξεδήλωσεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πρὸς τοὺς χριστιανοὺς τῆς Κορίνθου. Ποία δὲ εἶνε ἡ ἀντίθεσις αὕτη; Ὅπως καὶ ἡμεῖς, τοιουτοτρόπως καὶ οἱ ἀρχαῖοι χριστιανοὶ τῆς Κορίνθου, ἐξετίμων καὶ ἐθεώρουν ἀνθρώπους εὐτυχεῖς τοὺς διακρινομένους διὰ τὰ ἐξωτερικὰ ἀγαθά, πλοῦτον, δόξαν, ἰσχὺν καὶ τὰ ὅμοια· ἐνῷ κάθε ταπεινὸν ἄνθρωπον ἐθεώρουν δυστυχῆ. Προκειμένου δὲ νὰ κρίνουν διὰ τὸν ἑαυτόν των, ἐνόμιζον ὅτι διὰ τὰ ἐξωτερικὰ ἀγαθὰ ἠμποροῦσαν νὰ καυχῶνται· ἐνῷ διὰ κάθε σκιερὸν σημεῖον τοῦ βίου ἐνόμιζον, ὅτι ἔπρεπε νὰ εἶνε συνεσταλμένοι καὶ ἐντροπαλοί. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὡς γνήσιος διδάσκαλος, θέλει νὰ διορθώσῃ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ σκέπτεσθαι τῶν ἀγαπητῶν του Κορινθίων, τῶν ὁποίων θεωρεῖ ἑαυτὸν πατέρα, διότι αὐτὸς τοὺς ἐδίδαξε τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· αὐτὸς τοὺς *ἐγέννησεν* ἐν Χριστῷ· *«ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ Εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα»*. Καὶ δὲν ἐντρέπεται λοιπὸν καθόλου νὰ γράφῃ εἰς ἐπιστολήν του τὰς δυστυχίας του, τὴν κάθε εἴδους ταπεινότητά του· καὶ τὰ γράφει αὐτὰ μὲ τοιοῦτον τόνον, ὥστε φαίνεται πολὺ εὐχαριστημένος, ὡς ἂν νὰ

εἶχε τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου εἰς τὰς στιγμὰς κατὰ τὰς ὁποίας ὑπέφερε τὰ βάσανά του. Ἐθεωρήθησαν, λέγει, μωροὶ οἱ Ἀπόστολοι· ἀδύνατοι· ἐστερημένοι πάσης τιμῆς· ὑβρίζοντο· ἐδιώκοντο· ἐπὶ πλέον, ἐπείνων, ἐδίψων, ἀκόμη καὶ γυμνοὶ περιεπάτουν. Καὶ ὅλα αὐτὰ φαίνεται νὰ τὰ λέγῃ ὁ Παῦλος μὲ εὐχαρίστησιν μεγάλην. Καὶ τὸ παράδοξον εἶναι, ὅτι εἰς τοιοῦτον τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι καὶ ἐκτιμᾶν τὰ πράγματα καλεῖ τοὺς χριστιανοὺς τῆς Κορίνθου νὰ γείνουν μιμηταί του· *«παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς μιμηταί μου γίνεσθε»*. Δὲν εἶνε τοῦτο παράδοξον, ἀγαπητοὶ ἀναγνῶσται;

Ἀλλ᾿ ἂς συγκεντρώσωμεν τὴν προσοχήν μας εἰς τοὺς λόγους του βαθύτερον.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀπαριθμεῖ τὰ σκιερὰ σημεῖα τοῦ βίου του. Καὶ λέγει ὅτι: ἂν κρίνωμεν ἐκ τοῦ βίου μας, τόσον ἐμοῦ, ὅσον καὶ τῶν ἄλλων Ἀποστόλων, ἔχομεν ὑποφέρῃ τόσας ταπεινότητας, τόσα βάσανα, τόσους ἐξευτελισμούς, ὥστε χειρότεροι ἀπὸ ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς δὲν θὰ ἠμποροῦσαν νὰ εὑρεθοῦν· ἔχομεν φθάσῃ εἰς τὸ ἔσχατον ὅριον τῶν ἐξευτελισμῶν· *«ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς Ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν»*.

Μὲ μεγαλυτέρας λεπτομερείας διηγεῖται τὰ βάσανά του εἰς ἄλλην ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς ἰδίους πάλιν Κορινθίους: *«ὑπὸ ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον*, ἔγραφεν ὁ μακάριος ἐκεῖνος Ἀπόστολος· *τρὶς ἐρραβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθάσθην, τρὶς ἐναυάγησα· νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα· ὁδοιπορίαις πολλάκις, κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις λῃστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ Ἐθνῶν, κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις, κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι»*. Καὶ ὅλας αὐτὰς τὰς ταπεινώσεις καὶ τοὺς ἐξευτελισμοὺς θεωρεῖ μάλιστα ἄξια καυχήσεως· *«εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου καυχήσομαι»*.

Ἀλλὰ ποῦ στηριζόμενος, τέλος πάντων, ὁ θεῖος ἐκεῖνος ἀνήρ, κατὰ ποίαν λογικὴν εὑρίσκει ὅτι δύναται νὰ καυχᾶται ὄχι τόσον εἰς τὰς εὐτυχίας, ὅσον, καὶ πολὺ περισσότερον μάλιστα, εἰς τὰς ἀτυχίας; Ἰδοὺ ἡ λογική του· μᾶς τὴν διαγράφει ὁ ἴδιος: *«Ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς Ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξε»*, λέγει. Ὁποία βαθεῖα ἐκτίμησις τῶν πραγμάτων! Εἴμεθα Ἀπόστολοι, ἔχοντες τὴν ἱερωτάτην ἐντολὴν νὰ κηρύ-

ξωμεν τὴν ἁγιωτάτην θρησκείαν τοῦ Ἐσταυρωμένου. Καὶ ὅμως *ἡμεῖς αὐτοί*, οἱ Ἀπόστολοι, κάθε βῆμα συναντῶμεν καὶ δυσκολίας, κάθε βῆμα προσκόπτομεν· παλαίομεν ἐναντίον μυρίων ἀντιξοοτήτων. Αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικότης. Ἀλλὰ ποῖος διευθύνει τὰς τύχας τοῦ κόσμου καὶ τῆς ἀνθρωπότητος; Τί δύναται νὰ γίνῃ ἄνευ τῆς γνώσεως καὶ θελήσεως τοῦ Θεοῦ; Ἀπολύτως οὐδέν. Ἂν ὁ Ἰὼβ ὑπέφερε τόσα καὶ τόσα, τὰ ὑπέφερε διότι ἀφῆκεν ὁ Θεὸς νὰ τὰ ὑποφέρῃ διὰ καλόν του, τὸ ὁποῖον μόνον ὁ Θεὸς γνωρίζει. Ἂν οἱ Προφῆται,—τί λέγω; ἂν ὁ Χριστὸς ὑπέφερεν, ὅσα δὲν ὑπέφερεν ἄνθρωπος γεννηθεὶς εἰς τὸν κόσμον, τοῦτο ἦτο θέλημα Θεοῦ. Ἐπομένως καὶ ἡμεῖς οἱ Ἀπόστολοι, μέσα εἰς τὰς ἐναντιότητας τοῦ βίου μας, ἀδιστάκτως βλέπομεν τὸν δάκτυλον τοῦ Θεοῦ. Ἠμποροῦμεν λοιπὸν νὰ ἔχωμεν ἀμφιβολίαν ὅτι ὁ Θεός, ὁ μέγας Πατὴρ ἡμῶν, οἰκονομεῖ οὕτω πως τὰ πράγματα διὰ καλόν μας; Ἰδοὺ διατί ἠρέμως πρέπει νὰ δεχώμεθα καὶ τὰ κακὰ καὶ νὰ εἴμεθα εὐχαριστημένοι, διότι οὕτω θέλει ὁ Θεός. Ἀκόμη δὲ περισσότερον αὐτὰ θὰ εἶνε μοναδικὴ ἀφορμὴ τῆς μόνης δικαιολογουμένης καυχήσεως. Πότε ὅμως; ὅταν ὑπομένωμεν αὐτὰ μὲ τὴν συναίσθησιν, ὅτι εἶναι ἀπὸ Θεοῦ. Καὶ ἀκόμη περισσότερον, ὅταν ὑποφέρωμεν αὐτὰ ὑπὸ τὰς συνθήκας, ὑπὸ τὰς ὁποίας τὰ ὑπόφερε καὶ ὁ Παῦλος καὶ ἄλλοι Ἀπόστολοι: ἐν τῇ ἐκπληρώσει δηλαδὴ καθήκοντος ἱεροῦ, καθήκοντος ὑψηλοῦ, τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ *ἐκχριστιανισμοῦ* τῆς κοινωνίας, ὅ ἐστιν ἐν τῇ ἐξυπηρετήσει τοῦ ὑγιοῦς πολιτισμοῦ. Πολιτισμὸς ἄνευ τοῦ Χριστοῦ, εἶνε οἰκοδομὴ χωρὶς θεμέλιον.

Ἐπὶ τοῦ τοιούτου τρόπου τοῦ σκέπτεσθαι προκειμένου περὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν καλῶν καὶ τῶν κακῶν ὄψεων τοῦ βίου καλεῖ ὁ θεῖος Ἀπόστολος νὰ γείνουν μιμηταί του, ὄχι μόνον οἱ Κορίνθιοι, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς.

Διότι, βεβαίως, ὅ,τι ἔγραψαν οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι δὲν ἀναφέρεται οὔτε ὡς ὡρισμένα ἄτομα ἢ κοινότητας, οὔτε εἰς ὡρισμένας ἐποχάς. Τὰ ἔργα καὶ αἱ διδασκαλίαι των εἶναι κτῆμα πάντων τῶν χριστιανῶν, παντὸς τόπου καὶ πάσης ἐποχῆς.

Εἰς τί λοιπὸν εἰδικώτερον μᾶς καλεῖ ὁ μακάριος Παῦλος νὰ γείνωμεν μιμηταί του; Εἰς τὸ ἑξῆς, ἀγαπητοί: Ὅταν εἴτε εἰς ἄλλους βλέπωμεν, εἴτε ἡμεῖς οἱ ἴδιοι δοκιμάζωμεν θλίψεις, ταλαιπωρίας καὶ στενοχωρίας, ἂς μὴ κρίνωμεν ἀπὸ τὰ ἐξωτερικὰ μόνον φαινόμενα. Ἔχοντες

ἀσφαλῆ τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἄνευ τοῦ Θεοῦ δὲν γίνεται τίποτε εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ἄς μὴ διστάσωμεν νὰ διακρίνωμεν καὶ μέσα εἰς τὰς θλίψεις ἀφορμὰς χαρᾶς, τὴν ὁποίαν γεννᾷ ἡ συναίσθησις ὅτι πάσχομεν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντός μας.

Πολλῶν εἰδῶν θλίψεις δοκιμάζει ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν βίον του. Μόνον ὅμως ἐκεῖναι αἱ στενοχωρίαι καὶ οἱ καταδιωγμοὶ καὶ οἱ ἐξευτελισμοί, τοὺς ὁποίους ὑποφέρομεν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἱεροῦ μας καθήκοντος, διὰ τὴν ἀρετήν μας, μόνον αὗται αἱ θλίψεις ὄχι μόνον δὲν πρέπει νὰ θεωρῶνται ἀπὸ ὑμᾶς ὡς ταπεινωτικαί, ἀλλὰ ἀπ' ἐναντίας, νὰ ἐπιδεικνύωνται ὡς ἀφορμὴ καυχήσεως καὶ ὑπερηφανείας. Μὲ τοιαύτην εὐγενῆ καύχησιν καὶ ὑπερηφάνειαν ἐπιδεικνύει τὰς πληγάς του καὶ ὁ ὑπὲρ τῆς πατρίδος του τραυματισθεὶς εἰς τὸν πόλεμον στρατιώτης.

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
ΤΗΣ ΙΒ′ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ
[18 Αὐγούστου]

Νεαρὸς πλούσιος προσέρχεται εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν ἐρωτᾷ μὲ πρόθεσιν εἰλικρινῆ: «*Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον*»; Τὸν ἀποκαλεῖ ἀγαθὸν οὐχὶ εἰρωνικῶς ἢ διὰ νὰ τὸν κολακεύσῃ, ἀλλὰ διότι ἦτο πραγματικὸς θαυμαστὴς τῆς καλωσύνης, τῆς ἁγιότητος, τῆς ἀγαθότητος τοῦ Ἰησοῦ. Μὲ μίαν ὅμως διαφοράν· ἡ ψυχὴ τοῦ πλουσίου ἐκείνου νεανίσκου δὲν ἔχει φωτισθῆ ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τῆς πίστεως μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε νὰ διακρίνῃ κατὰ βάθος, ποῖος εἶνε ὁ Ἰησοῦς. Ὄχι, δὲν πιστεύει τὸν Ἰησοῦν ὡς Θεάνθρωπον καὶ ὡς Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἀληθινόν. Ἁπλῶς καὶ μόνον νομίζει αὐτὸν ὡς διδάσκαλόν τινα ἔκτακτον, ὡς ἄνθρωπον ἐνάρετον καὶ εἰς μεγάλα ἀρετῆς μέτρα προηγμένον, ὡς προφήτην τινὰ ἅγιον. Δι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἰησοῦς, ὅταν ὁ νεανίσκος τὸν ἀποκαλῇ ἀγαθόν, δὲν ἀποδέχεται τὴν ὀνομασίαν αὐτήν, ἥτις κυρίως ἀνήκει εἰς τὸν Θεόν. «*Οὐδεὶς ἀγαθός*, λέγει πρὸς αὐτόν, *εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός*». Μὲ νομίζεις, τῷ λέγει, ἄνθρωπον ἁπλοῦν. Δὲν διέκρινες, ὅτι εἶμαι καὶ Θεός. Ἀφοῦ λοιπὸν ὡς ἄνθρωπον ἁπλοῦν μὲ προσφωνεῖς, διατί μοῦ ἀποδίδεις ὀνομασίαν, ἡ ὁποία εἰς μόνον τὸν Θεὸν ἀνήκει;

Καὶ προχωρῶν ἔπειτα ὁ Διδάσκαλος εἰς τὸ ἐρώτημα, τὸ ὁποῖον ὁ νεανίσκος τῷ εἶχε θέσει, ὑποδεικνύει εἰς αὐτόν, ὅτι διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν αἰώνιον ζωήν, πρέπει νὰ τηρήσῃ τὰς ἐντολάς. Ἀλλὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου τὰς ἀπαγορευτικὰς εἶχε τηρήσει ὁ νεανίσκος ἀπὸ τὴν νεότητά του. Δὲν εἶχε φονεύσει, οὔτε εἶχεν ἐπιβουλευθῇ τὴν τιμὴν ἢ τὴν περιουσίαν τοῦ πλησίον· οὔτε εἶχέ ποτε ψευδομαρτυρήσει· εἶχε τιμήσει τοὺς γονεῖς του καί, καθὼς τοὐλάχιστον αὐτὸς ἐφρόνει, ἠγάπα τὸν πλησίον του ὡς ἑαυτόν.

Ἠγάπα τὸν πλησίον του ὡς ἑαυτόν! Ἀσφαλῶς ἐπλανᾶτο καὶ ἠπάτα τὸ ἑαυτόν του ὁ ἀφελὴς ἐκεῖνος νεανίσκος. Εἰμπορεῖ νὰ εἶχεν ἀποφύγει πᾶσαν ἀδικίαν καὶ πᾶσαν ἐπιβουλὴν κατὰ τοῦ πλησίον, ἀλλ᾽ ὡρισμένως τὴν τελείαν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην δὲν εἶχε δοκιμάσει ποτὲ εἰς τὴν καρδίαν του. Καὶ ἀποδεικνύεται τοῦτο ἀπὸ τὴν λύπην, τὴν ὁποίαν ἔπειτα δοκιμάζει, ὅταν ὁ Διδάσκαλος, δεικνύων εἰς αὐτὸν τὴν ὁδὸν τῆς τελειότητος, τὸν προτρέπῃ νὰ πωλήσῃ τὰ ὑπάρχοντά του, νὰ τὰ δώσῃ εἰς τοὺς πτωχούς, καί, ἀκολουθῶν τὸν Διδάσκαλον, νὰ συγκαταριθμηθῇ εἰς τὴν χορείαν τῶν μαθητῶν καὶ ἀποστόλων του. Ὁ νεανίσκος λυπεῖται, πονεῖ, στενοχωρεῖται. Διατί ἄρά γε; Διότι ἀγαπᾷ τὰ χρήματά του περισσότερον ἀπὸ τὸν πλησίον του καὶ διὰ τοῦτο δὲν στέργει νὰ θυσιάσῃ τὴν πρὸς τὰ χρήματα ἀγάπην του ταύτην εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ πλησίον. Ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν του περισσότερον παρ᾽ ὅσον ἀγαπᾷ τὸν πλησίον του, καὶ δι᾽ αὐτὸ τόρα προτιμᾷ νὰ κατέχῃ αὐτὸς καὶ μόνος εἰς τὰς χεῖράς του τὸν πλοῦτον διὰ νὰ τὸν μεταχειρισθῇ ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν ἰδικήν του ἄνεσιν καὶ εὐμάρειαν. «*Καὶ ἀπῆλθε λυπούμενος*».

Καὶ τότε ὁ Ἰησοῦς διαβεβαιοῖ τοὺς μαθητάς του, ὅτι δυσκόλως πλούσιος θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν. Εἶνε, λέγει, εὐκολώτερον μία κάμηλος, παρ᾽ ὅλον τὸν ὄγκον καὶ τὸ ὕψος τοῦ σώματός της, νὰ διέλθῃ διὰ τῆς ὀπῆς, τὴν ὁποίαν τὸ τρύπημα τῆς βελόνης ἀνοίγει, παρὰ ὁ πλούσιος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλειαν τοῦ Θεοῦ. Κα ὅταν οἱ μαθηταὶ ἐκπληττόμενοι διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἠρώτησαν: «*Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι;*», ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν: Ἐὰν σύμφωνα μὲ τὴν εἰκόνα, τὴν ὁποίαν παρουσίασα, φαίνεται ἀδύνατον ἀνθρωπίνως ὁ πλούσιος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ζωήν, ἐνώπιον ὅμως τοῦ Θεοῦ πάντα εἶνε δυνατά.

Δὲν ἀπέκλεισε λοιπὸν ἀπὸ τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν τοὺς πλουσίους ὁ Κύριος ἡμῶν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί. Δὲν διεκήρυξεν, ὅτι εἶνε ὅλως

διόλου ἀδύνατον νὰ εἰσέλθουν οἱ πλούσιοι εἰς τὴν ζωήν. Πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ εἴπῃ τοῦτο, ἀφοῦ ὁ Ἀβραάμ, εἰς τοὺς κόλπους τοῦ ὁποίου ἀναπαύονται οἱ σεσωσμένοι, ὑπῆρξε κάτοχος καὶ ποιμνίων πολυαρίθμων καὶ ἐκτάσεως γῆς ἀπεράντου καὶ πλούτου ἐν γένει ὄχι ὀλίγου; Ἁπλῶς καὶ μόνον ἐβεβαίωσεν ὁ Χριστός, ὅτι οἱ πλούσιοι εἶνε δύσκολον, πολὺ δύσκολον νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν ζωήν. Διατί; Ὄχι διότι ὁ πλοῦτος καθ' ἑαυτὸν εἶνε κακόν τι. Ἄπαγε. Ἀλλὰ διότι ὁ κάτοχός του ἐνδέχεται εὐκόλως νὰ παρασυρθῇ εἰς τὴν λατρείαν τῆς ματαιότητος ἀφ' ἑνός, εἰς τὴν ἄμετρον καὶ μέχρις ἀσωτείας θεραπείαν τῆς σαρκὸς ἀφ' ἑτέρου, εἰς ἀλαζονείαν καὶ ὑπερηφάνειαν ἐξ ἄλλου, εἰς δόλον καὶ εἰς ἀδικίαν.

Ὄχι· ὁ πλοῦτος καθ' ἑαυτὸν δὲν εἶνε κακόν τι. Εἶνέ τι ἀδιάφορον, τὸ ὁποῖον ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν γνώμην καὶ διάθεσιν τῶν χρησιμοποιούντων καὶ κατεχόντων ν' ἀποβῇ ἢ ἀγαθὸν μέγιστον ἢ κακὸν χείριστον. Ναί· ὁ πλοῦτος, τὸ κεφάλαιον, τὰ χρήματα, καθίστανται μέγιστος τῆς κοινωνικῆς εὐτυχίας καὶ εὐμαρείας παράγων, ὅταν οἱ διαχειριζόμενοι αὐτὰ συναισθάνωνται, ὅτι δὲν πρέπει νὰ καθίστανται ἀποκλειστικοὶ κάτοχοί των, ἀλλ' οἰκονόμοι τοῦ Θεοῦ, διαχειριζόμενοι τὸν πλοῦτόν των διὰ τὸ ἀγαθὸν τῶν πολλῶν. Τὰ μεγάλα βιομηχανικὰ ἔργα, αἱ ἐμπορικαὶ ἐπιχειρήσεις, ἡ οἰκονομικὴ κίνησις καὶ ἀκμὴ μιᾶς χώρας, ἡ δίδουσα ἄφθονον τὸν ἄρτον εἰς τὸν ἐργάτην, ἡ μὴ κατατρώγουσα τὸν ἱδρῶτά του, ἡ μὴ τρεφομένη ἀπὸ τὸ αἷμά του, ἀλλ' ἀμείβουσα δικαίως τὸν κόπον του καὶ ἐνδιαφερομένη εἰλικρινῶς περὶ τῆς ὑγείας του, ταῦτα πάντα δὲν δύνανται νὰ δημιουργηθοῦν ἄνευ κεφαλαίου, ἄνευ πλούτου, τὰ ὁποῖα ὅμως νὰ διαχειρίζωνται ὄχι τραχεῖς τινες καὶ φιλάργυροι ἄνθρωποι, ἀλλὰ χριστιανοὶ πλούσιοι, τῶν ὁποίων τὰς καρδίας κατεκυρίευσε τῆς χριστιανικῆς ἀλληλεγγύης καὶ φιλαλληλίας τὸ πνεῦμα. Τὰ Νοσοκομεῖα, τὰ Πτωχοκομεῖα, τὰ Ὀρφανοτροφεῖα, τὰ παντὸς εἴδους ἄσυλα θεμελιοῦνται καὶ λειτουργοῦν διὰ τοῦ κεφαλαίου καὶ ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου. Ὁ πλοῦτος εἶνε ὁ δημιουργός των, ὁ συντηρητὴς τῆς ζωῆς των. Ὁ πλοῦτος, τὸν ὁποῖον χεῖρες χριστιανικαὶ ἐσκόρπισαν καὶ διέθεσαν. Ὄχι· ὁ Ἰησοῦς δὲν ἦλθε νὰ καταργήσῃ καὶ ν' ἀποκηρύξῃ τὸν πλοῦτον. Ἦλθε μόνον νὰ διδάξῃ, πῶς πρέπει νὰ τὸν διαχειριζώμεθα καὶ νὰ τὸν χρησιμοποιῶμεν.

Ἔμεινεν ἐν τούτοις ὁ Ἰησοῦς πτωχὸς καὶ φίλος τῶν πτωχῶν. Συν-

τηρούμενος ἀπὸ τὰς εἰσφορὰς πλουσίων θαυμαστῶν Του καὶ ἀκολούθων Του, ἀπὸ τὰς συνδρομὰς τῶν μυροφόρων καὶ ἄλλων εὐσεβῶν ἀνδρῶν, οὐδέποτε ἔθεσεν ὡς ἰδανικὸν ἰδικόν του ἢ τῶν μαθητῶν του τὸ νὰ καταστοῦν πλούσιοι. Ἡ πτωχεία, ἡ ἔντιμος καὶ ἐγκαρτεροῦσα καὶ μηδέποτε γογγύζουσα πτωχεία, ἡ τὰ πάντα ὑπομένουσα πτωχεία, ὑπῆρξε διὰ τὸν Ἰησοῦν καὶ τοὺς μαθητάς Του ὁ μοναδικὸς τῆς ψυχῆς πλοῦτος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον οὐδέποτε ἔστερξαν νὰ χωρισθοῦν. Ὄχι· ποτὲ δὲν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς: Πατάξατε τοὺς πλουσίους. Ὁ πλούσιος καὶ ὁ πτωχὸς διὰ τὸν Ἰησοῦν εἶνε ἀδελφοί, συνοδοιπόροι ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς ζωῆς, ὑποβαστάζοντες ἀλλήλους. Οὔτε ὁ εἷς, ὁ πλούσιος, τυραννεῖ καὶ ἐκμεταλλεύεται τὸν ἕτερον περιφρονῶν τὸν πτωχὸν καὶ ἀναλγήτως πρὸς αὐτὸν διακείμενος, οὔτε ὁ ἄλλος, ὁ πτωχός, γογγύζει κατὰ τοῦ ἑτέρου, ἐπιβουλεύων ἢ φθονῶν ἢ ἀγανακτῶν κατ᾽ αὐτοῦ. Μέλη τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, ἧς προστάτης καὶ ἀρχηγὸς εἶνε ὁ Θεός, βοηθοῦν ἀλλήλους, ἀγαποῦν ἀλλήλους εἰλικρινῶς, συντρέχουν καὶ ὑπηρετοῦν ἀλλήλους ἀδελφικῶς. «*Πλούσιος καὶ πτωχὸς συνήντησαν ἀλλήλους, ἀμφοτέρους δὲ ὁ Κύριος ἐποίησεν*».

Ὦ Κύριε! Πότε τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης Σου θὰ βασιλεύσῃ εἰς τὰς καρδίας πάντων, καὶ πλουσίων καὶ πτωχῶν, καὶ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν, διὰ νὰ τὰς καταλάβῃ καὶ τὰς ἀφομοιώσῃ; Ἡ κοινωνία τότε θὰ παρουσιάσῃ τὸ θέαμα οἰκογενείας συμπαγοῦς, ῥυθμιζομένης καὶ κινουμένης ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς εἰλικρινοῦς ἀγάπης. Ὄχι· δὲν θὰ παχύνεται τότε ὁ πλούσιος μὲ τὸ αἷμα τοῦ πτωχοῦ, οὔτε θὰ θερίζῃ τὸν ἱδρῶτα τοῦ ἐργάτου. Ἀλλὰ καὶ δὲν θὰ ὁπλίζεται ἡ χεὶρ τοῦ τελευταίου τούτου μὲ τὴν ἀπαισίαν μάχαιραν τοῦ ἀγρίου Μπολσεβίκου, ἑτοίμου νὰ συνταράξῃ τὸ πᾶν, νὰ ἀνακόψῃ πᾶσαν πρόοδον, νὰ καταλύσῃ πάντα πολιτισμόν, νὰ βυθίσῃ τὰ πάντα εἰς τὸ αἷμα. Τὸ πνεῦμα τῆς εἰρήνης Σου θὰ βασιλεύῃ καὶ θὰ κυριαρχῇ ἀπ᾽ ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς γῆς, διαρκῆ καὶ παντοτεινὸν ἀναπέμπον τὸν ὕμνον πρὸς Σὲ τὸν Θεὸν καὶ Βασιλέα τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης. Ἀμήν.

ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΑΝΩΝ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

Β'. Συζήτησις ἐν 'Οξφόρδῃ.

[Σύντομα σημειώματα ἀνεπισήμου συζητήσεως γενομένης ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Κολλεγίου Christ Church τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Oxford τῇ 2/15 Νοεμβρίου 1918].

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 101)

Μεταξὺ τῶν λοιπῶν ἐκδηλώσεων τῆς 'Αγγλικανικῆς 'Εκκλησίας πρὸς τὴν Α. Π. τὸν Μητροπολίτην καὶ τὴν λοιπὴν 'Αποστολὴν ἦτο καὶ ἡ φιλοξενία αὐτῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Oxford.

'Η Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τούτου, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς Anglican and Eastern Association καὶ τῶν μελῶν τῆς 'Αποστολῆς, μετὰ ἐκπληρωθεῖσαν ἐπιθυμίαν τῶν πρώτων, συνεκάλεσεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Κολλεγίου Christ Church τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Oxford τὰ μέλη τῆς 'Αποστολῆς μετὰ τῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ τῶν μελῶν τῆς Anglican Eastern Association τῇ 2/15 Νοεμβρίου 1918, ὅπως συσκεφθῶσιν ἐπὶ τῶν χωριζουσῶν τὰς δύο 'Εκκλησίας διαφορῶν.

'Ως ἀντιπρόσωποι τῆς 'Ανατολικῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας παρέστησαν ὁ Π. Μητροπολίτης 'Αθηνῶν, ὁ 'Εξοχώτατος τέως Πρεσβευτὴς τῆς 'Ελλάδος ἐν Λονδίνῳ κ. Γεννάδιος, ὁ 'Αρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, καθηγητὴς τῆς Θεολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ 'Αθηνῶν, ὁ 'Αμίλκας 'Αλιβιζᾶτος, διδάκτωρ τῆς Θεολογίας καὶ Τμηματάρχης τῶν 'Εκκλησιαστικῶν, ὁ Πανοσιολογιώτατος 'Αρχιμανδρίτης 'Α. Παπαδόπουλος, Α' Γραμματεὺς τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος, ὁ αἰδεσιμώτατος Καλλίνικος, ἐφημέριος τῆς 'Ελληνικῆς Κοινότητος τοῦ Manchester καὶ ἄλλοι τινὲς παρεπιδημοῦντες ἐν 'Αγγλίᾳ Ἕλληνες κληρικοί.

'Ως ἀντιπρόσωποι τῆς 'Αγγλικανικῆς 'Εκκλησίας παρέστησαν οἱ αἰδεσιμώτατοι: ὁ Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Haedlan D. D., ὁ αἰδεσ. Πατὴρ Puller, ὁ αἰδεσ. Πατὴρ Friar, ὁ Rev. Clinton ὁ Ser Riley, καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Oxford καὶ ἄλλοι πολλοὶ 'Αγγλικανοὶ ἱερεῖς.

'Ο κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς αἰδ. Haedlan εὐθὺς μετὰ

τὴν συνάθροισιν· ἀφοῦ προσέφερε τὴν προεδρικὴν ἕδραν, τιμῆς ἕνεκεν, εἰς τὸν Παν. Μητροπολίτην, εἶπε τὰ ἑξῆς:

Καθῆκόν μου θεωρῶ νὰ ὑποδεχθῶ ὑμᾶς, τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Μεγάλης Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὸ μέγα τοῦτο καὶ πεφημισμένον Πανεπιστήμιον καὶ νὰ χαιρετήσω ὑμᾶς ὡς φίλους καὶ ἀδελφούς. Ὅπως ὑμεῖς ἐπισκέπτεσθε ἡμᾶς ἐνταῦθα, οὕτω καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐπεσκέφθησαν καὶ ἐπισκέπτονται, μάλιστα τώρα, τὴν Ἀνατολήν, διότι τώρα εἴμεθα πλησιέστερον ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον, ἐπειδὴ εἴμεθα σύμμαχοι. Σᾶς δεχόμεθα μὲ τὴν ἐπιθυμίαν, ὅπως ἐργασθῶμεν διὰ νὰ φέρωμεν τὰς Ἐκκλησίας ἡμῶν πλησιέστερον πρὸς ἀλλήλας. Γνωρίζομεν, ὅτι καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔχετε ἐπιθυμίαν, ἐξωτερικεύσατε δὲ ταύτην ἤδη διὰ τῆς ἱδρύσεως ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ Ἀθηνῶν εἰδικῆς διὰ τὴν Ἀγγλικανικὴν ὁμολογίαν ἕδρας καὶ ἐπιθυμεῖτε νὰ ἔχητε, εἰ δυνατόν, ἐκεῖ ἑλληνομαθῆ Ἄγγλον Θεολόγον, ὅστις νὰ διδάσκῃ εἰς τοὺς φοιτητάς σας τῆς Θεολογίας τὰ τῆς Ἐκκλησίας μας. Μᾶς ἐξεδηλώσατε ἤδη τὴν ἐπιθυμίαν, ὅπως σᾶς διευκολύνωμεν, ὅπως ἀποστείλητε εἰς τὰς ἡμετέρας Θεολογικὰς Σχολὰς φοιτητάς σας πρὸς εὐρυτέρας σπουδάς, καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι πάντα ταῦτα πραγματοποιούμενα θέλουσι συντελέσει εἰς τὴν σύσφιγξιν τῶν σχέσεων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Ὁ σκοπός, πρὸς ὃν καὶ ἡμεῖς ἀποβλέπομεν, εἶνε, ὅπως ἴδωμεν ἐξαφανιζομένας τὰς ὑπαρχούσας μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν διαφοράς. Ἀποβλέπομεν κυρίως εἰς τὴν *ἐπικοινωνίαν* τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, διότι βεβαίως δὲν πρόκειται νὰ φέρωμεν μεταβολήν τινα οὔτε εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλ' οὔτε καὶ εἰς τὴν Ἀγγλικανικήν. Ὑπάρχουσι πολλὰ σημεῖα βεβαίως, ἅτινα συντελοῦσιν εἰς τὸν χωρισμὸν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, δὲν ὑπάρχει ὅμως οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι περισσότερα εἶναι τὰ σημεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα αἱ δύο Ἐκκλησίαι συναντῶνται. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι ὁ ἀμοιβαῖος καὶ κοινὸς πόθος πρὸς ἕνωσιν θέλει μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐξουδετερώσει τὰ πρῶτα σημεῖα τῆς διαφορᾶς καὶ θέλει ἐπιτευχθῇ οὕτως ἡ ποθουμένη ἐπικοινωνία. Ἡ ἐπικοινωνία αὕτη τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἑκάστη Ἐκκλησία θέλει διατηρήσει τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῆς, εἶνε ἐκείνη, πρὸς τὴν ὁποίαν ἀποβλέπομεν καὶ διὰ τὴν ὁποίαν εἰλικρινῶς ἐργαζόμεθα. Οἱ ἐν Ἀμερικῇ φίλοι μας κατέστησαν εἰς ἡμᾶς γνωστὰ τὰ τῆς ἐκεῖ μετ' αὐτῶν συσκέψεώς σας, ἐχάρημεν δὲ πολὺ διὰ τὴν διεξαχθεῖσαν ἐκεῖ συζήτησιν, ἥτις ἔδειξε τὴν καλὴν

διάθεσιν, ἥτις ἑκατέρωθεν ὑπάρχει πρὸς ἕνωσιν. Ἤδη, διὰ νὰ μὴ ἐπανερχώμεθα εἰς τὰ συζητηθέντα ἐκεῖ ζητήματα, νομίζω, ὅτι εἶνε προτιμότερον νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν σημείων, ἅτινα δὲν συνεζητήθησαν ἐκεῖ, καὶ ὡς τοιοῦτον πρῶτον προβάλλει ἡ περὶ τοῦ Βαπτίσματος διδασκαλία.

Μητροπολίτης. Πρὶν ἢ ἀρχίσωμεν τὴν συζήτησιν θεωρῶ καθῆκόν μου νὰ ἐκφράσω τὴν μεγάλην χαράν, ὑπὸ τῆς ὁποίας κατέχομαι, διότι εὑρίσκομαι εἰς τὸ πεφημισμένον τοῦτο Πανεπιστήμιον, ἐν μέσῳ σοφῶν Θεολόγων καὶ καθηγητῶν. ἐπιθυμῶ δὲ νὰ ἐπωφεληθῶ τῆς εὐκαιρίας τῆς ἐντίμου αὐτῆς συναθροίσεως διὰ νὰ εὐχαριστήσω ὁλόκληρον τὸ πανεπιστημιακὸν σῶμα διὰ τὴν μεγάλην τιμήν, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν εἰς ἐμὲ διὰ τῆς ἀπονομῆς τοῦ τίτλου τοῦ ἐπιτίμου Διδάκτορος τῆς Θεολογίας, καὶ διὰ τὴν φιλοξενίαν, ἣν παρέσχεν εἰς ἡμᾶς πάντας κατὰ τὴν ἐνταῦθα τριήμερον ἤδη διαμονὴν ἡμῶν. Μεγίστην ὅμως εὐχαρίστησιν μοὶ προξενεῖ καὶ τὸ ὅτι οἱ Θεολόγοι τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ ἡμῶν ἐνταῦθα, ὡς καὶ οἱ ἐν Ἀμερικῇ, παρεσκεύασαν τὴν ἀκαδημαϊκοῦ χαρακτῆρος σύσκεψιν ταύτην πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ συζητηθῶσι διάφορα ζητήματα ἀφορῶντα τὰς δύο Ἐκκλησίας καὶ τὴν ποθητὴν μετ' ἀλλήλων ἐπικοινωνίαν ἢ καὶ ἕνωσιν. Εἶναι γνωστὴ εἰς ὑμᾶς ἡ ἐν Ἀμερικῇ μεταξὺ ἡμῶν καὶ Ἀντιπροσώπων τῆς ἐκεῖ Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας γενομένη ὁμοία σύσκεψις ἐπὶ παρομοίων ζητημάτων, νομίζω δέ, ὅτι καλὸν θὰ εἶναι νὰ ἐπιληφθῶμεν συμπληρωματικῶς τῶν ζητημάτων, ὅσα διὰ χρόνου ἔλλειψιν δὲν ἠδυνήθημεν νὰ συζητήσωμεν ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ.

Κοσμήτωρ Haedlan. Ἀνέγνωσα τὸ πρακτικὸν τῆς ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ γενομένης συσκέψεως, ἀλλ' οὐχὶ ὁλόκληρον, παρακαλῶ δὲ τὸν κ. Γραμματέα νὰ δώσῃ συνοπτικήν τινα εἰκόνα τῆς ἐκεῖ γενομένης συσκέψεως.

Αἰδεσ. Clinton. Ἀναγινώσκει περίληψιν τῶν πρακτικῶν τῆς ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ συσκέψεως.

Αἰδεσ. Haedlan. Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησις, καὶ συνεπῶς πρὸς τὴν γενικῶς ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν, προχωροῦμεν εἰς τὴν περὶ τῶν μυστηρίων συζήτησιν· καὶ πρῶτον ἐπιθυμῶ νὰ συζητηθῇ τὸ ζήτημα περὶ τοῦ Βαπτίσματος. Παρακαλῶ δὲ ἕνα ἐκ τῶν Ἑλλήνων φίλων μας νὰ ἀναπτύξῃ εἰς ἡμᾶς τὰς ἀντιλήψεις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας περὶ

τοῦ μυστηρίου τούτου καὶ ἰδίως νὰ ἐξηγήσῃ εἰς ἡμᾶς κατὰ πόσον ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἀποδέχεται τὸ ἐν τῇ δύσει γινόμενον Βάπτισμα.

Η ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΠΕΛΠΙΣΙΑ

«Ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς».

(Ματθ. στ΄. 34).

Ἕκαστος ἐξ ἡμῶν γνωρίζει ἐκ πείρας, ὅτι δὲν σπανίζουν αἱ ἡμέραι, αἱ ὁποῖαι εἶνε πλήρεις φροντίδων μικρῶν ἢ μεγάλων. Καὶ ὅμως, ὡς νὰ μὴ ἦσαν ἀρκεταὶ διὰ τοὺς ἀδυνάτους ὤμους μας αἱ ἐπιούσιοι φροντίδες, ἔχομεν τάσιν νὰ προσθέτωμεν εἰς αὐτὰς χιλίας ἄλλας, τὰς ὁποίας ἡ ἀνήσυχος καρδία μας βλέπει ἢ πλάττει διὰ τὸ ἀπώτερον μέλλον.

Ἂς παρατηρήσωμεν ἕκαστος ἀπὸ ἡμᾶς δι᾽ ἴδιον λογαριασμὸν τὴν χθεσινὴν ἡμέραν.

Ἔσχε τὰς μερίμνας της, τοὺς ἀγῶνας της, τὰς θυσίας της.

Παρατηρήσατε πόσα προσεθέσαμεν ἐπὶ πλέον: πόσας ἀνησυχίας δι᾽ ἡμᾶς ἢ δι᾽ ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἀγαπῶμεν! Τοιουτοτρόπως διὰ τῆς τάσεως ταύτης τῆς ψυχῆς, τοῦ νὰ βλέπωμεν δηλονότι τὸν ὁρίζοντα μαῦρον, ἑκατονταπλασιάζομεν τὰς φροντίδας μας.

Πρέπει, λοιπόν, ὡς χριστιανοί, νὰ μὴ ἀτενίζωμεν εἰς τὸ μέλλον, νὰ μὴ προβλέπωμεν τοὺς κινδύνους, τὰς καταστροφάς; Ὄχι τοῦτο. Τὸ νὰ καθοδηγῶμεν τὴν ζωήν μας εἶνε πρόβλεψις. Κακὸς πλοηγὸς εἶνε ἐκεῖνος, ὅστις δὲν βλέπει μακρόθεν τὰς ὑφάλους.

Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον καταδικάζει ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς μαθητάς Του, δὲν εἶνε ἡ προβλεπτικότης, ἀλλ᾽ ἡ ἐκ τῶν προτέρων ἀπελπισία, τόσον, ὡς ἐὰν πράγματι ἡ καταστροφὴ ἤδη ἐπίκειται.

Ἡ ἀνησυχία μας δὲν μεταβάλλει διόλου τὴν αὔριον. Καὶ ἔπειτα πόσαι ὑπερβολικαί, πόσαι μάταιαι ἀνησυχίαι! Τοιουτοτρόπως προχωροῦμεν δεκαπλασιάζοντες τὰς ἀνησυχίας μας, θυσιάζοντες τὸ βέβαιον παρὸν διὰ τὸ ἄγνωστον μέλλον.

Τὸ μόνον φάρμακον διὰ τὴν ψυχικὴν ταύτην κατάστασιν εἶνε ἡ συναίσθησις, ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς τὰς χεῖρας Ἐκείνου, Ὅστις ἐν Χριστῷ διευθύνει τὰ πάντα πρὸς τὸ ἡμέτερον καλόν.

Πόσον γλυκεῖα καὶ συνετὴ εἶνε ἡ ψυχικὴ αὐτὴ εἰρήνη!

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ) Ε. Α. Κ.

ΕΚ ΜΙΛΑΝΟΥ

[Ἀνταπόκρισις]

Μιλᾶνον 15/28 Ἰουλίου 1919

Ἐπισκεφθεὶς τὴν Μητρόπολιν τῶν Μεδιολάνων καὶ παραστὰς εἰς τὰς ἐν αὐτῇ ἱεροτελεστίας ἠδυνήθην ν' ἀντιληφθῶ καὶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς ὅ,τι ὅλοι οἱ ἀναγνώσαντες στοιχειῶδες ἐγχειρίδιον Μουσικῆς γνωρίζουν: ὅτι δηλαδὴ ὁ Ἀμβροσιανὸς Ἐκκλησιαστικὸς ρυθμὸς εἶναι ὁ Βυζαντινὸς ἰδικός μας, διατηρῶν τὰς χαρακτηριστικάς του γραμμὰς ἀκόμη καὶ σήμερον. Πράγματι, μία λειτουργία εἰς τὴν Μητρόπολιν τῶν Μεδιολάνων διαφέρει ἀπὸ τὰς λειτουργίας τῶν ἄλλων ναῶν τῆς Δύσεως. Ἰδοὺ μερικὰ παραδείγματα.

1ον) Συμφώνως μὲ τὸ ἀνατολικὸν ἔθιμον ὁ λαὸς δέον νὰ προσάγῃ τὰ πρόσφορα καὶ τὸν οἶνον διὰ τὴν λειτουργίαν, κηρία, λίβανον κ.τ.λ. Ἡ συνήθεια διετηρεῖτο μέχρι πρό τινος εἰς τὰς λαϊκὰς τάξεις. Σήμερον ὅμως, ὁπότε τὸ Μιλᾶνον εἶναι πόλις κατ' ἐξοχὴν ἀντικληρική, οἱ διοικοῦντες τὴν Μητρόπολιν πληρώνουν ἐπίτηδες, ὁσάκις τελεῖται ἐπίσημος λειτουργία, δύο ἢ περισσοτέρας γραίας, αἱ ὁποῖαι, φέρουσαι τὴν ἐνδυμασίαν τῶν *χηρῶν* τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων, προσάγουν τὰ ὡς ἄνω εἴδη.

2ον) Εἰς μερικὰ σημεῖα τῆς Λειτουργίας ὁ τετράφωνος χορὸς καὶ τὰ γλυκύφθογγα ὄργανα σιγοῦν καὶ ἐκτελεῖται ἡ χαρακτηριστικὴ μονῳδία τῆς Ἀμβροσιανῆς Σχολῆς, φέρουσα εἰς τοὺς παλαιοτέρους κώδικας τὴν βυζαντινὴν ὀνομασίαν τῶν τόνων γεγραμμένων μὲ λατινικοὺς χαρακτῆρας, ὡς λ. χ. plagius deuterus κ.τ.λ. Σημειῶ εἰδικῶς τὸ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ἀποστόλου «Ἀλληλούϊα», τὸ ὁποῖον ἤκουσα ἐκτελούμενον ἀπὸ ἰδιαίτερον μονῳδὸν εἰς μέλος προσομοιάζον κατὰ τρόπον καταπλήσσοντα μὲ τὰ βυζαντινά. Ἐπίσης ἀναγινώσκονται, ὡς ἐγίνετο κατὰ τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς χρόνους, ἀποσπάσματα καὶ ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

3ον) Εἰς διάφορα σημεῖα τῆς Λειτουργίας αἱ τυπικαὶ Λατινικαὶ προσφωνήσεις ἔχουν ἀντικατασταθῆ μὲ τὰς ἑλληνικάς, μεταφρασμένας λατινιστί.

Ἐνθυμοῦμαι λ. χ. ὅτι ἀντὶ τοῦ: ite missa est, ἐκφωνεῖται εἰς τὴν Μητρόπολιν τῶν Μεδιολάνων procedamus cum pace· δηλαδὴ «ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν».

Ὁ Κάρολος ὁ Μέγας, μὴ ἀνεχόμενος τὰς διαφορὰς αὐτάς, ἀπεπειράθη νὰ καταργήσῃ τὴν Ἀμβροσιανὴν Λειτουργίαν, ἀλλ' αὕτη ἐπεκράτησε διὰ θαύματος, συντελεσθέντος, ὡς ἀναφέρει ἡ παράδοσις, ἐπὶ Πάπα Ἀδριανοῦ Α', ὁπότε δι' ἀοράτου χειρὸς ἠνοίχθη αἰφνιδίως τὸ

βιβλίον τὸ περιέχον τὰς ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Ἀμβροσίου συνταχθείσας Ἀκολουθίας.

Ἐθεώρησα ἐνδιαφέρον νὰ σημειώσω τ' ἀνωτέρω, καθόσον ἡ Μητρόπολις τῶν Μεδιολάνων σχετίζεται μὲ τὴν ἰδικήν μας ἱστορίαν, δεδομένου ὅτι ἱδρύθη τὸ πρῶτον ἐκεῖ, ὅπου ἄλλοτε ἦτο ὁ ναὸς τῆς Παρθένου Ἀθηνᾶς καὶ ἀφιερώθη εἰς τὴν Θεοτόκον, τῷ 313, ὁπότε Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας ἐκήρυξε τὴν ἰσότητα ὅλων τῶν ἐν τῷ κράτει του θρησκευμάτων.

Πρὸς ἀποφυγὴν παρανοήσεων ἐξηγῶ, ἐν τέλει, ὅτι, ὅταν λέγω «βυζαντινὸν μέλος», δὲν ἐννοῶ τὸν χυδαῖον καὶ βάρβαρον «ἀμανέν», ὅστις ἀκούεται, ἀτυχῶς, εἰσέτι εἰς τοὺς πλείστους τῶν παρ' ἡμῖν ναῶν, ἀλλὰ τὸ γνήσιον ἐθνικόν μας μέλος, τὸ ὁποῖον καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Κερκύρᾳ, ἰδιαίτατα ὅμως εἰς τοὺς ἁγιορειτικοὺς καὶ λοιποὺς παλαιοτάτους κώδικας τῆς ἑλληνορρύθμου Μονῆς τῆς Κρυπτοφέρρης, ἠδυνήθην νὰ παρακολουθήσω.

Β. ΒΕΚΙΑΡΕΛΛΗΣ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Καθ' ὃν χρόνον ἀγωνιζόμεθα ἐνταῦθα νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι ἡ ἄνευ εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς ἐκπαίδευσις δὲν εἶναι σοφία, ἀλλὰ πανουργία, μόρφωσις χωρὶς ψυχήν, χωρὶς ἔννοιαν καὶ χωρὶς σκοπόν, ἔρχεται ἐπικαίρως ἡ ἐν ἄλλαις σελίσι τοῦ τεύχους τούτου δημοσιευομένη ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς Ἕλληνας διδασκάλους, καλουμένους νὰ συνδυάσωσι τὴν παρεχομένην πρὸς τοὺς τρυφεροὺς χριστιανόπαιδας διδασκαλίαν των μὲ τὰς χριστιανικὰς ἀρχάς. Ἀλλ' ἡ ἑλληνικὴ ἐκπαίδευσις ἦτο πάντοτε συνάμα καὶ χριστιατική, οὐδὲ θὰ ἦτο δυνατὸν τὸ Ἑλληνικὸν Γένος νὰ τηρήσῃ τὴν ἀπαράμιλλον ζωτικότητα, τὴν ὁποίαν προχθὲς ἀκόμη ἐξύμνει διαπρεπὴς ξένος δημοσιογράφος γνωρίσας ἡμᾶς ἐκ τοῦ σύνεγγυς, ἐὰν δὲν ἐποδηγέτει αὐτὸ ἡ Ἐκκλησία διὰ τῆς χριστιανικῆς παιδεύσεως καὶ δὲν περιέσωζεν αὐτὸ ὡς ἱερὰ Κιβωτὸς ἐν τῷ δουλείῳ κατακλυσμῷ τῶν τελευταίων αἰώνων. Μόνον ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἠκούσθησαν παράφωνά τινα ἀκούσματα ἐκ πνεύματος διεθνισμοῦ καὶ κοσμοπολιτισμοῦ, — τῆς κακῆς ὅμως ὄψεως τοῦ διεθνισμοῦ, διότι, ἂν ἠθέλο-

μέν τι ἀπὸ τὰ ξένα νὰ μιμηθῶμεν, ὑπάρχει ἡ ἀγαθὴ ἄποψις τοῦ διεθνισμοῦ, ὁποίαν παρουσιάζει ἡμῖν π. χ. ἡ πρὸς τοὺς Ἕλληνας διδασκάλους ἐξ Ἀγγλίας ἔκκλησις. Εἶνε περιττὸν νὰ συστήσωμεν αὐτὴν ἡμεῖς πρὸς τοὺς Ἕλληνας διδασκάλους. Ὅσοι ἐξ αὐτῶν γνωρίζουσι τὴν χριστιανικὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν, τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῆς, ὅσοι ἀπὸ ἰδίας διδακτικῆς πείρας ἐπείσθησαν περὶ τῆς ἀξίας τοῦ χριστιανικοῦ θρησκευτικοῦ παράγοντος ἐν τῇ διαπαιδαγωγήσει καὶ τῶν ἰδικῶν των καὶ τῶν εἰς αὐτοὺς ἐμπεπιστευμένων τέκνων, δύνανται νὰ ἐκτιμήσωσι τὴν παρ' αὐτῶν ζητουμένην συνεργασίαν.

ΒΑΤΙΚΑΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Ἀναγινώσκομεν εἰς τοὺς Church Times τοῦ Λονδίνου, ὅτι ἐπιτροπὴ ἐξ ἱερέων Τσεχοσλοβάκων, μελῶν τοῦ Κοινοβουλίου, ἐπεσκέφθη τὸν Πάπαν πρὸς ὑποβολὴν ζητημάτων τινῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν μέλλουσαν διευθέτησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων τῆς Δημοκρατίας των.

Τινὲς τῶν ὑφισταμένων Ἀρχιερέων, καὶ ἰδίᾳ οἱ Γερμανικῆς καταγωγῆς, θεωροῦνται παρ' αὐτῶν ὡς μὴ ἀρεστοί, καὶ ἰδίως ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Πράγας. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὴν παῦσιν τούτου δὲν θὰ παρουσιάζοντο καὶ τόσον μεγάλαι δυσκολίαι, καθότι οὗτος, ἅμα τῇ ἐκρήξει τῆς ἐπαναστάσεως ἐν Βοημίᾳ, κατέφυγεν εἰς Ἑλβετίαν. Ἀλλ' ἡ παῦσις Ἐπισκόπου μὴ Γερμανοῦ δὲν εἶνε καὶ τόσον εὔκολος. Ἐν τούτοις πιστεύεται ὅτι ἡ Ἁγία Ἕδρα θὰ παραχωρήσῃ, ὅπως, ἐν τῷ μέλλοντι, Σλαυικαὶ Ἐπισκοπαὶ δίδωνται εἰς Σλαύους Κληρικούς, καὶ ὅπως τὸ πρωτεῖον δίδεται εἰς τοὺς Ἀρχιεπισκόπους τῆς Πράγας.

Ἓν τῶν αἰτημάτων τῆς Πρεσβείας ἦτο, ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ Σλαβωνικὴ λειτουργία ἀντὶ τῆς λατινικῆς. Οὐδὲν τὸ νέον θὰ ἐγίνετο διὰ τῆς παραχωρήσεως ταύτης, ἀλλὰ λέγεται ὅτι μόνον τμήματά τινα τῆς λειτουργίας θὰ ἐπιτραπῇ νὰ λέγωνται ἐν τῇ ἐγχωρίῳ γλώσσῃ. Ἓν ἐκ τῶν αἰτημάτων ἦτο ἡ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀγαμίας κατάργησις, ὑπὲρ ἧς ὑπάρχει προηγούμενον ἐν ταῖς διαπραγματεύσεσι μετ' ἄλλων Οὐνικῶν κοινοτήτων. Ἐνδιαφέρει νὰ ἴδωμεν ποίαν ἀπόφασιν θὰ λάβῃ τὸ Βατικανὸν ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου ζητήματος. Ἐνθυμούμεθα, ὅτι οὐχὶ πρὸ πολλοῦ εἶχε τηλεγραφηθῇ σχετικὴ εἴδησις ἐξ Ἰταλίας, ἀναφέρουσα παρόμοιον αἴτημα ὁμάδος Ἰταλῶν κληρικῶν τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας, ἡ εἴδησις ὅμως ἐκείνη διεψεύσθη μετὰ σπουδῆς. Ἀλλ'

ἰδοὺ ὅτι ταύτην τὴν φορὰν τὸ αἴτημα περὶ τῆς καταργήσεως τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀγαμίας τοῦ κλήρου εἶνε θετικώτερον καὶ αὐθεντικώτερον· ὑπολαμβάνομεν δ' ὅτι θὰ ἐνισχύσῃ πολὺ τὴν ὑπολανθάνουσαν ἐν μεγάλῃ μερίδι τοῦ κλήρου τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τῆς ἀγαμίας δυσφορίαν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ Βατικανὸν ἤδη εὑρίσκεται ἐνώπιον σοβαρῶν προβλημάτων, κινούντων εὐλόγως τὸ ἐνδιαφέρον.

Ο ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΟΣ

Βραχὺ ἐκ Ρώμης τηλεγράφημα μᾶς ὑπενθύμισε πρὸς στιγμὴν κάποιον λησμονημένον: τὸν ποτὲ ἀνὰ τὰ στόματα σοφῶν καὶ ἀσόφων ἐφ' ἱκανὸν φερόμενον ζωολόγον τῆς Ἰένας Χαῖκελ. Ζωολόγος αὐτὸς καὶ βιολόγος, ἐπιτηδειότατος ὅμως καὶ καιροσκόπος βιβλιέμπορος, διελογίσθη, ὅπως, ἐξερχόμενος τῶν αὐστηρῶς διαγεγραμμένων ὁρίων τοῦ ἐμπειρικοῦ πεδίου, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἔπρεπε νὰ τὸν περιορίσῃ ἡ εἰδικότης του, εἰσέλθῃ εἰς τὰς μεταφυσικὰς σφαίρας καὶ κατασκευάσῃ ἰδικήν του κοσμοθεωρίαν, διὰ τῆς ὁποίας νὰ λύσῃ τὰ προβλήματα τοῦ κόσμου καὶ τῆς ζωῆς ἀνταποκρινόμενος πρὸς τὰ χθαμαλὰ τῶν ὑλιστικῶν τάσεων ἔνστικτα, τὰ ὁποῖα ἐξησφάλιζον τεραστίαν κυκλοφορίαν τῶν βιβλίων του καὶ ἀμύθητα κέρδη τὰ πλήθη τῶν ἐπιπολαίων καὶ ἀμαθῶν. Ἁρπάσας τὴν ἐξυπηρετικὴν τῶν βλέψεών του δαρβίνειον θεωρίαν καὶ ζηλεύσας δόξαν Γερμανοῦ Δαρβίνου, ἐπολέμησε τὸν Χριστιανισμὸν διὰ γελοίων, δῆθεν ἐπιστημονικῶν, ἐπιχειρημάτων, ἀναμασσήσας δὲ παλαιοτάτας θεωρίας ἐποχῶν, καθ' ἃς καὶ ἡ τέχνη τῆς αὐστηρᾶς λογικῆς σκέψεως ἦτο ἄγνωστος, καὶ ἡ θετικὴ Ἐπιστήμη εὑρίσκετο ἀκόμη ἐν τοῖς σπαργάνοις, ἀνέπτυξε καὶ ἐσυστηματοποίησε τὴν διαβόητον θεωρίαν τοῦ ὑλιστικοῦ Μονισμοῦ μὲ διάφορα ἀρχέγονα φιλοσοφικά, ποιητικὰ καὶ μυθικὰ στοιχεῖα, προκαλέσας τὴν ἀηδίαν καὶ τὰ σκώμματα τῶν γνησίων ἐπιστημονικῶν κύκλων. Ἐπιστήμονες κύρους διαφόρων εἰδικοτήτων ἀπεκάλυψαν τὰ ψεύδη του καὶ τὰς σκοπίμους παραποιήσεις καὶ ἔθαψαν τὴν ψευδῆ του ἐπιστημονικὴν δόξαν ὑπὸ τὴν ἀμείλικτον κριτικήν των. Καὶ ἐλησμονήθη πρὸ πολλοῦ ἐν τῇ Ἐπιστήμῃ. Τώρα μᾶς ἀνηγγέλθη ὁ θάνατός του. Οἱ ἀμαθεῖς ὀπαδοί του θὰ γράψουν ἴσως διθυραμβικὰ νεκρώσιμα διὰ τὸν ὑπερογδοηκοντούτη γέροντα τῆς Ἰένας. Οἱ σοβαροὶ ὅμως καὶ γνήσιοι ἐπιστήμονες θὰ ἐνθυμηθοῦν τὸ περὶ αὐτοῦ γραφὲν ὑφ' ἑνὸς τῶν αὐθεντικωτέρων ἐπικριτῶν τῶν ἔργων του: «Πρὸ τοῦ τάφου του οὐδεὶς εὐσυνείδητος ἐπιστήμων θὰ ἀποκαλύψῃ τὴν κεφαλήν του. Συγγνώμη δὲν ἐπιτρέπεται διὰ τὸν Χαῖκελ. Μόνον ἡ λήθη τοῦ ἀξίζει. . .»

ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ

— Ἐπιτροπὴ ἐν Πάτραις ὑπὸ τὴν ἐπίτιμον προεδρείαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ τὴν προεδρείαν τοῦ Τοποτηρητοῦ τῆς Ἐπισκοπῆς Πατρῶν

Ἀρχιμ. Σωκράτους Οἰκονομίδου ἀπέλυσεν ἔκκλησιν, δι' ἧς ζητεῖ τὴν ὑλικὴν ἀρωγὴν τῶν ἁπανταχοῦ Ἑλλήνων πρὸς ἀνέγερσιν ἀνδριάντος τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ, ἐν Πάτραις.

Ὁ ἐγερθησόμενος ἀνδριὰς θὰ ἀποκαλυφθῇ καὶ θὰ στεφανωθῇ κατὰ τὰς ἑορτὰς τῆς ἑκατονταετηρίδος τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας.

«Ἀνάγκη σπουδῆς—ἐπιλέγει ἡ ἔκκλησις—ὅπως τὸν ὑπόλοιπον χρόνον, τὸν ἥκιστα ἐπαρκῆ, χρησιμοποιήσωμεν πρὸς λάξευσιν τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ, ὡς ἐλάχιστον δεῖγμα τῆς πρὸς αὐτὸν ὀφειλομένης ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης.

Δεῖ ὅμως χρημάτων, ἃ προφρόνως ἀπεκδεχόμεθα παρὰ τῶν πρὸς οὓς ἀπευθυνόμεθα ἁπανταχοῦ γῆς Πανελλήνων καὶ ἰδίᾳ παρὰ τῶν ἀπογόνων τῶν πνευματικῶν τέκνων τοῦ μεγάλου Γερμανοῦ».

= Ἡ Ἐθνοσυνέλευσις τῆς Βαϊμάρης ἐψήφισε νομοσχέδιον, δι' οὗ ἡ ἔξω τοῦ νομίμου γάμου μητρότης τίθεται ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ τὴν μέριμναν τοῦ Κράτους.

Καὶ ἡ μὲν μήτηρ τοῦ μέχρι τοῦδε νόθου θεωρουμένου τέκνου θὰ δικαιοῦται νομίμως νὰ καλεῖται Frau (ἤτοι: κυρία ἔγγαμος),

τὰ δὲ φυσικὰ καλούμενα τέκνα θ' ἀπολαύωσι τῶν αὐτῶν ἠθικῶν καὶ κοινωνικῶν πλεονεκτημάτων, ὁποῖα καὶ τὰ ἐκ τῶν νομίμων γάμων.

Συγχρόνως αἱ οἰκογένειαί των θὰ λαμβάνουν χρηματικὴν παρὰ τοῦ Κράτους ὑποστήριξιν πρὸς ἀνατροφὴν καὶ ἀνάπτυξίν των.

Διὰ τοῦ νομοσχεδίου δῆλα δὴ τούτου σκοπεῖται αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ διὰ τῆς ἐπισήμου προστασίας τῶν ἐκνόμων γάμων.

Ἀλλ' εἶνε δυνατὴ οἰκογενειακὴ καὶ κοινωνικὴ ἠθικὴ ἄνευ τῆς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ εὐλογίας, καὶ πῶς θὰ ὀρθοποδήσωσιν αἱ κοινωνίαι αἱ ἔχουσαι ἀνηθίκους νόμους;

«Μή τι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλὰς ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα;»

Δὲν ὑπῆρχεν ἆρά γε ἄλλος τρόπος αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ, παρὰ εἰδικὴ καὶ ἐπίσημος κρατικὴ προστασία τῶν νόθων;

= Εγράφη, ὅτι ἡ Βουλγαρικὴ Ἐκκλησία παρεκάλεσε τὴν Σερβικὴν νὰ δέχεται εἰς τὴν Θεολογικήν της Σχολὴν τοὺς βουλγαρόπαιδας τῆς Σερβοκρατουμένης Μακεδονίας.

= Κατ' εἴδησιν ἐκ Παρισίων, ὁ Ἀρχιεπ. τῆς Ρουὲ Καρδινάλιος Ντυμπουὰ ἐρχόμενος προσεχῶς εἰς τὴν Ἀνατολήν, θὰ ἐπισκεφθῇ τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Θεσσαλονίκην.

= Κατὰ τὰς πολλαχόθεν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν εἰδήσεις μας, τὸ μέτρον τῆς ἐν τοῖς ναοῖς ἀναγνώσεως τῶν Ὁμιλιῶν τοῦ «Εκκλ. Κήρυκος» ἀποδεικνύεται εὐεργετικώτατον.

Οἱ ἱερεῖς προθυμοποιοῦνται εἰς συμμόρφωσιν πρὸς τὴν συνοδικὴν ἐντολήν, πολλοὶ δὲ καὶ ἐκ τῶν αἰδεσιμωτάτων ἐφημερίων καὶ ἐκ τῶν ἀξιοτίμων ἐπιτρόπων διαβιβάζουσι πρὸς ἡμᾶς εὐχαριστίας.

Ἐκ τῆς ἀφορμῆς ταύτης τινὲς τῶν ἱερέων ἀνακοινοῦσι καὶ ἐνδιαφερούσας πληροφορίας περὶ τῆς θέσεως τῶν ἐφημερίων ἐν τοῖς χωρίοις, πρὸς τούτοις καὶ ὑποδεικνύουν περισσοτέραν ἁπλοποίησιν τῶν ὁμιλιῶν μας διὰ νὰ τὰς νοοῦν καλλίτερον οἱ χωρικοί.

Τοιαῦται κρίσεις εἶνε πολὺ εὐπρόσδεκτοι, κάμνομεν δὲ καὶ θὰ κάμωμεν π

τὸ δυνατὸν διὰ νὰ καταστήσωμεν τὰ κηρύγματα καὶ τὴν διδασκαλίαν σκοπιμώτερα. Διὰ τοῦτο θὰ παρεκαλοῦμεν τοὺς ἐπαρχιακοὺς ἐφημερίους νὰ μᾶς διατυπώνουν ἐλευθέρως τὰς γνώμας των ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου κατὰ τὴν ἐπὶ τόπου ἀτομικήν των πεῖραν.

Μόνον κρίνομεν καλὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν καὶ ἄλλοτε γενομένην πρὸς πάντας τοὺς γράφοντας πρὸς τὸν «Ἐκκλ. Κήρυκα σύστασιν, νὰ μὴ γράφουν πρὸς ἡμᾶς ἀνωνύμως.

Διότι παρατηροῦμεν δυστυχῶς, ὅτι ἐνῷ τινες γράφουν χρήσιμα πράγματα καὶ διατυπώνουν ἐνδιαφερούσας ἰδέας, παραδόξως ἀποφεύγουν νὰ ὑπογράψουν τὸ ὄνομά των.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Μητροπολιτικὸν δεῖπνον. — Τῇ Τρίτῃ ἑσπέρας ἐπὶ τῇ ἐπικειμένῃ λήξει τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκκλ. Δικαστηρίου ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης παρέθηκεν ἐν τῇ Μητροπόλει δεῖπνον εἰς τὰ μέλη αὐτοῦ, εἰς ὃ μετέσχον ὁ Βοηθὸς Ἐπίσκοπος Ταλαντίου, ὁ Βασιλ. Ἐπίτροπος ἐν τῷ Δικαστηρίῳ κ. Μ. Γαλανὸς καὶ ὁ Τμηματάρχης ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κ. Α. Ἀλιβιζᾶτος.

Ἐν τῇ προπόσει του ὑπὲρ τῶν μελῶν τοῦ Δικαστηρίου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης ἐξῆρε τὴν ἱερότητα, ἀλλὰ καὶ τὸ βαρὺ τοῦ ἔργου καὶ παντὸς μὲν Δικαστηρίου, ἰδιαιτέρως δὲ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ, ἐξέφρασε τὴν ἀκλόνητον πεποίθησίν του ὅτι οἱαδή τις κἂν ᾖ ἡ ἔξω τοῦ Δικαστηρίου ἐντύπωσις ἐκ τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ οἱ συγκροτοῦντες αὐτὸ συναισθάνονται ὅτι ἐν πάσῃ ἀποφάσει ἐπετέλεσαν ἔργον συνειδήσεως ἀγαθῆς, ἐχαρακτήρισεν ὡς πρόοδον τὴν ἐπὶ τὸ κανονικώτερον σύστασιν τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκκλ. Δικαστηρίου, ὡς ἔλλειψιν ὅμως αὐτοῦ τὸ ὅτι εἶνε ἑνὸς μόνον βαθμοῦ, στρέψας δὲ τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀνάγκης καλλιτέρας ρυθμίσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ὄχι μόνον ἐν τῷ δικαστικῷ ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ διοικητικῷ, καὶ ἐν παντὶ ἄλλῳ δεκτικῷ βελτιώσεως μέρει ὡμίλησε γενικώτερον ἐπὶ τῶν νέων συνθηκῶν ὑφ' ἃς θὰ ἐξελίσσεται τοῦ λοιποῦ ὁ ἐκκλησιαστικὸς βίος ἐν Ἀνατολῇ καὶ τῶν ἐλπίδων, τὰς ὁποίας ἔχει περὶ ἀναβιώσεως τῆς ἀρχαίας αἴγλης τῆς Ἑλληνικῆς καθόλου καὶ Ἑλληνορθοδόξ. Ἐκκλησίας. Ἐμνήσθη εὐφήμως τῆς συντελουμένης ἤδη ἐν Σερβίᾳ καὶ Ρουμανίᾳ Ἐκκλησιαστικῆς ἀναδιοργανώσεως, εἶπεν ὅτι ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες εὑρισκόμεθα ἐν καθυστερήσει, ἀφοῦ οὐδὲ γενικήν τινα Σύνοδον ἀκόμη συνεκροτήσαμεν, ἀλλ' εὑρίσκει ὅτι δὲν ἠδύνατο ἄλλως νὰ γείνῃ ἀφοῦ οὐχὶ ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἔθνους ἡμῶν τὰ ἐθνικὰ ἡμῶν ζητήματα εὑρίσκονται ἔτι ὑπὸ ἐκκρεμότητα, οὐδένα δὲ διαλανθάνει, ὅτι δὲν δύναται νὰ γείνει σκέψις περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἀναδιοργανώσεως ἐὰν δὲν καθορισθοῦν αἱ σχέσεις τῆς ἐν τῷ Κράτει Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Μητέρα Μεγάλην Ἐκκλησίαν. Κατέληξεν εὐχηθεὶς ὅπως τάχιστα συνενωθῇ ὅλη ἡ Ἱεραρχία τοῦ τε Οἰκ. Πατριαρχείου καὶ τῆς αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας ὑπὸ τοὺς θόλους τοῦ θρησκευτικοῦ μας Κέντρου τῆς Ἁγίας Σοφίας, ὅπως δοθῇ τὸ σύνθημα πρὸς τὴν νέαν ἐκκλησιαστικὴν σταδιοδρομίαν.

Ἀκολούθως ὁ Σεβ. Μητροπ. Ἴμβρου κ. Πανάρετος ἀπαντῶν εἰς τὴν πρόποσιν τοῦ Σ. Μητροπολίτου, ἐξέφρασε τὴν χαράν του ἐπί τε τῇ ἐπικειμένῃ λήξει τῶν ἐργασιῶν τοῦ Δικαστηρίου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῷ ὅτι πρώτην ἤδη φορὰν ἀκούει παρ' Ἀρχιερέως τόσῳ ἐμπεριστατωμένως καὶ μετὰ τόσης λεπτομερείας τιθεμένας τὰς βάσεις τῶν ἐκκλησιαστικῶν μεταρρυθμίσεων. Ἐγνώρισεν εἰς τὴν Α. Σ. ἐκ μέρους καὶ τῶν ἄλλων ἁγίων ἀδελφῶν τῶν ἀπεσταλμένων ὑπὸ τῶν σεβαστῶν Πατριαρχείων, ὅτι καὶ ἡ Ἐκκλησία ΚΠόλεως ἐμφορεῖται τῶν αὐτῶν σκέψεων, παρακάλεσε δ' ἐν τέλει τὴν Α. Σ., ὅπως αἱ τοιαῦται σκέψεις Αὐτῆς περὶ τῆς Ἐκκλησίας καταστῶσι καὶ εἰς εὐρύτερον κύκλον γνωσταὶ καὶ

ἐπὶ τὸ ἐπισημότερον, εἰς τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν.

— Παρεπιδημεῖ ἀπό τινος ἐνταῦθα ὁ Καθηγητὴς τῆς Ἐκκλ. Ἱστορίας ἐν τῇ Θ. Σχ. τοῦ Πανεπ. Βουκουρεστίου κ. Δραγ. Δημητρέσκος. Ὁ ἐλλόγιμος ἀνήρ, πνευματικὸν ἀνάστημα τῆς ἡμετέρας Θεολ. Σχολῆς, γνωστὸς δ' ἐκ τῶν περὶ τὴν Ἱστορίαν ἔργων αὐτοῦ, ἐπεσκέφθη τὴν Α. Σ. τὸν Μητροπολίτην, ᾧ καὶ συνέστησε δύο Ρουμάνους κληρικούς, οἵτινες θὰ φοιτήσουν εἰς τὴν Θεολ. Σχολὴν τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱ. Μονῆς Ἑλώνης

Προκηρύττει ὅτι

Ἐκτίθεται εἰς πενταετῆ ἐνοικίασιν ἐν Λεωνιδίῳ τὴν 1ην Σ/βρίου ἐ. ἔ. καὶ ὥραν 9ην π. μ. μέχρι τῆς 12ης μεσημβρινῆς, τὰ ἐν ταῖς περιφερείαις Λεωνιδίου καὶ Παλαιοχωρίου ποιμνιοστάσια τῆς Μονῆς κατὰ τοὺς ὅρους τοὺς κατατεθειμένους διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 133/57 τοῦ 1917 ἀναφορᾶς τοῦ Ἡγουμ)λίου εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Νομαρχίας Ἀρκαδίας, τῆς κοινότητος Λεωνιδίου καὶ τῆς Μονῆς. Ἡ ἐνοικίασις ἄρχεται τὴν 1ην Μαΐου 1919 καὶ λήγει τὴν 1ην Μαΐου 1924 μὲ πρώτην προσφορὰν δραχ. 710 ἐτησίως.—

Ἐπίσης τὸ αὐτὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον

Προκηρύττει ὅτι

Ἐκτίθενται εἰς πενταετῆ ἐνοικίασιν τὰ ἐν Ζαραφέδη κτήματα τῆς Μονῆς τὴν 8ην Σ]βρίου ἐ. ἔ. καὶ ὥραν 10ην π. μ. μέχρι τῆς 12ης μεσημβρινῆς, κατὰ τοὺς ὅρους τοὺς κατατεθειμένους διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50)22 ἀναφορᾶς τοῦ 1918 τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Νομαρχίας Ἀρκαδίας, τῆς κοινότητος Ζαραφέδης καὶ τῆς Μονῆς. Ἡ ἐνοικίασις ἄρχεται τὴν πρώτην Σ]βρίου 1919 καὶ λήγει τὴν 1ην Σ]βρίου 1924 μὲ πρώτην προσφορὰν 4.000 δραχ. ἐτησίως.

Ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Ἑλώνης τῇ 13 Ἰουλίου 1919.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον: *Ἀρχιμ. Ναθ. Παπαδόπουλος* Ἡγούμενος
Γρ. Ἀλυφαντῆς *Ἰω. Τσάγκας*

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱ. Μονῆς τῶν Ἁγίων 40 Μαρτύρων

Προκηρύττει ὅτι:

Ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως κτήματα τῆς Μονῆς ἐν τῇ θέσει «Ἅγιος Δημήτριος» τοῦ ὁρίου Βασσαρᾶ τὴν 4ην Αὐγούστου ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10ην π. μ. ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Γεωργ. Καρελλᾶ ἐν Σπάρτῃ εἰς τὸν συνήθη τόπον τῶν δημοπρασιῶν, συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους καὶ συμφωνίας τῆς διακηρύξεως ἡμῶν. Ὡς πρώτη τιμὴ ὡρίσθη παρ' ἡμῶν δραχ. 4.000

Ἐν τῇ Μονῇ Ἁγ. 40 τῇ 18 Ἰουλίου 1919.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον: *Ἀρχιμ. Γεράσιμος Πετράκης*, Ἡγούμ.
Παντελεήμων Τουτούλης ἱερομ. *Γερμανὸς Πουλακίδας μοναχ.*

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ: Ἐν Ἑλλάδι δρχ. 15,
» » Ἐξωτερικοῦ δρχ. 20.
Ἕκαστον τεῦχος δρχ. 0.35.
Γραμματεύς: Δρ ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ

Διευθυντὴς ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Τακτικὸς Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου
Γραφεῖα ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει Ἀθηνῶν.
Ὥρα ἐντεύξεων 5—6. μ. μ.